

dlení zrušeno, jestliže jedna ze sněmoven říšské rady za to žádá, čímž rozhodování o tom, zda-li jsou tu podmínky suspense, svěřeno zastupitelským sborům. Zastavení působnosti porotních soudů, kteréž má býti vyhlášeno v říšském zákoníku, má za následek, že hlavní přelíčení se provede pak dle předpisů platných pro zločiny před soudy porotní nenáležící, tudíž před soudem sborovým, jenž v tomto případě vystupuje jako soud výmínečný. Jde-li však o zločin, na který jest stanoven trest smrti nebo trest více než pětiletého žaláře, provede se hlavní přelíčení o něm před senátem ze šesti členů sestávajícím, z nichž jeden má předsednictví, a nikoli před pravidelným senátem čtyřčlenným; při rovnosti hlasů platí mínění obžalovanému příznivější (§ 3 zák. ze dne 23. května 1873 č. 120 ř. z.). Bylo-li v době vydání nařízení hlavní přelíčení před porotci již částečně nebo úplně provedeno, nemá na ně nařízení již žádného vlivu, leč že by se objevila nutnost hlavní přelíčení opakovati; naproti tomu trestní řízení, jakmile v něm hlavní přelíčení před výmínečným soudem v den zrušení nařízení bylo třeba jen počato, budiž dokončeno způsobem v § 3 cit. zák. naznačeným. Výmínečné soudy, kteréž před více lety k potlačení hnutí anarchického ve Vídni a okolí byly prohlášeny, byly v r. 1893 a 1894 zároveň se zavedením výmínečného stavu též v Praze a okolí k činnosti povolány.

Soudy živnostenské.

I. Prameny zákonné.

Na místo zákona ze dne 14. května 1869 č. 63 ř. z. vstoupil od 1. července 1898 v platnost nový zákon o soudech živnostenských ze dne 27. listopadu 1896 č. 218 ř. z., k jehož doplnění, resp. provedení vydána byla ministerská nařízení: ze dne 23. dubna 1898 č. 56 ř. z. o provedení voleb přísedících a náměstků soudu živnostenského a přísedících soudu odvolacího, a č. 57 ř. z. o tom, jak přivolati jest přísedící a náměstky k zasedáním soudu živnostenského a soudu odvolacího v rozepřích živnostenských, pak ministerská nařízení ze dne 26. dubna 1898 č. 58—61 ř. z. o konstituování živnostenských soudů ve Vídni, v Brně, Liberci a Bílsku a konečně ministerské nařízení ze dne 17. června 1898 č. 96 ř. z., kterým se zavádí jednacím řád pro úřadování soudů živnostenských.

II. Základní rysy organizace soudů živnostenských.

1. Zřízení soudů živnostenských, upravení teritoriálního jejich obvodu a rozsahu jich pravomoci může se státi ministrem spravedlnosti ve srozumění s účastněnými ministry nařízením v říšském zákoně uveřejněném (§§ 2 a 3 cit. zák.). Na místech, kde již po zákonu z r. 1869 živnostenští soudové byli zřízeni, vstoupili dnem 1. července 1898 v život soudové živnostenští dle nového zákona konstituování (§ 2 odst. 2 a 3 cit. zák.). [K provedení tohoto zákonného předpisu byla vydána min. nařízení shora uvedená č. 58 až 61 ř. z.]

Kromě toho mají býti soudy živnostenské zřízeny k dobrozdání zemských sněmů na všech oněch místech, kde toho súčasněná ministerstva potřebu shledají (§ 2 odst. 4 zák.). Návrhy k tomu mohou vycházeti od všech autonomních zastupitelstev, obchodních komor, živnostenských dozorců, korporací i spolků (§ 2 odst. 4 cit. z.).

2. Jestli se působnost soudu živnostenského vztahuje na různé druhy živností, může pro jednotlivá odvětví nebo pro jednotlivé kategorie příbuzných odvětví živností býti utvořeno více oddělení živnostenského soudu.

Vztahuje-li se věcná příslušnost soudu živnostenského také na rozepře mezi obchodníky a jejich zřízenci, musí pro tyto rozepře zvláštní oddělení soudu živnostenského býti zřízeno (§ 20 odst. 3 cit. z.).

3. Náklady spojené s věcným vydržováním soudu živnostenského (opatření, osvětlování a vytápění místností, opatření potřeb pro soud [tiskopisů] a p.) nese obec, ve které jest soud živnostenský zřízen, ostatní náklady (personál) kryti má stát (§ 6 cit. zák. a § 6 m. nař. č. 96 ř. z.).

III. Působnost soudů živnostenských.

Působnost živnostenských soudů jeví se ve dvou směrech a sice:

A. v záležitostech sporného soudnictví;

B. v záležitostech živnostenských.

Ad A. Soudům živnostenským přikázány jsou co do objektu bez ohledu na cenu sporného předmětu všechny rozepře:

1. námezdní;
2. o počátek, trvání a zrušení poměru pracovního a učebního;
3. o plnění nároků a o náhradu škody z poměru tohoto, obzvláště o srážkách ze mzdy a o smluvené pokutě konvenční;
4. o vydání knížky pracovní nebo vysvědčení a o jejich obsah, zejména o nároky náhradní dělníků odvozované z toho, že jim knížka pracovní ne včas nebo pozdě byla vydána nebo že zápis v ní jest nezákonný nebo z toho, že zápis byl odepřen (§ 80 lit. g) živn. ř.);
5. z příslušnosti k pokladnám pensijním nebo jiným pokladnám podpůrným, pokud příslušnost rozhodčích soudů pokladen nemocenských, pojišťoven úrazových nebo jiných soudů rozhodčích nemá nastati;
6. o výpověď, vyklízení nebo činži z bytů v domech dělnických, jichž užívání od zaměstnavatele buď za úplatu nebo bezúplatně jest poskytováno;
7. o nároky, jež na základě převzetí společné práce od dělníků téhož podniku na vzájem jsou činěny (§ 4 cit. zák.).

Kdy žaloba se podává, zejména děje-li se tak ještě za trvání poměru námezdního či teprve po jeho zrušení, jest pro příslušnost soudu živnostenského v rozepřích shora uvedených lhotejno (§ 5 zák.).

Co do stránky subjektivní jsou soudové živnostenské k sporům vypočteným jen tehda příslušnými, vzešly-li mezi podnikateli a dělníky, nebo mezi dělníky navzájem oněch podniků, na které se živnostenský zákon vztahuje, pak podniků paroplavebních i železničních, jakož i závodů státních k výkonu monopolu nebo práv reálních sloužících (§ 1 zák. cit. a čl. V. lit. l) a čl. VIII. vyhl. pat. k živn. ř. z r. 1859). Působnost soudů živnostenských nemá se však vztahovati na spory mezi erárem a dělníky zaměstnanými buď ve vojenských dílnách nebo vůbec od správy vojenské (§ 1 odst. posl. zák.).

Výrazem dělník rozumí zákon netoliko dělníky pomocné, zaměstnané v závodě živnostenském a nádenníky (čl. V. lit. l) cit. pat.), nýbrž i osoby, které mimo dílny podnikatelsky spracováním a sděláním surovin nebo polotovarů pro podnikatele za úplatu se zabývají, jakož i všechny mistry dělné, dílovedoucí a vzorné dělníky i všechny osoby v živnostech obchodních služby kupecké konající. Srovnání předpisu § 5 cit. zák. s § 87 c živn. nov. z r. 1885 a § 37 zák. cit. ukazuje k tomu, že službami obchodními ve smyslu tohoto zákona nesluší rozuměti služby osob k vyšším zřízencům obchodním (prokuristé, zmocněnci obchodní, řiditelé závodů a p.) patřících.

Co do místa vztahuje se působnost soudů živnostenských na obvody teritoriální jim při jejich zřízení přikázané. Obvod tento může více obcí zaujímati nebo se vztahovati jen na část okrsku jedné obce (§ 3 odst. 1 zák. cit.). Tak vztahuje se živnostenský soud ve Vídni na celé město Vídeň, pak na obce Florisdorf a Stadlavu, v Brně na město Brno a 15 obcí vřkolních, v Liberci na obvod okresního soudu libereckého, v Bílsku na 7 obcí. (Srvn. § 2 cit. nař. min. č. 58—61.)

Co do rozsahu může některý soud živnostenský dle určení při jeho zřízení vysloveného působiti buď pro všechny živnostenské podniky v obvodu jeho stávající nebo zahrnovati jen jednotlivé kategorie podniků velkých nebo malých (§ 3 odst. 1 cit. zák.). Dle cit. min. nař. č. 58—61 ř. z. (§ 3) vztahují se všechny živnostenské soudy již uvedené na veškeré podniky pravomoci soudů živnostenských vůbec podléhající, vyjma dráhy. Toliko při živnostenském soudu vídeňském jest učiněna výhrada, že cestou administrativní bude ustanovena doba, kdy působnost soudu tohoto se rozšíří i na podniky paroplavební, dráhy a skladiště.

Ad B. Živnostenský soud jest povinen k dožádání úřadů zemských podati dobré zdání o otázkách živnostenských. K přípravě nebo podání dobrých zdání takových mohou utvořeny býti zvláštní výbory ze členů živnostenského soudu, jež, pokud jde o otázky dotýkající se zájmů jak podnikatelů tak i dělníků, se mají z přísedících obou kategorií těchto stejným dílem skládati. Předsedou těchto výborů jest předseda soudu živnostenského.

Soud živnostenský jest oprávněn v otázkách živnostenských, jež dotýkají se podniků pravomoci jeho podlehajících, obrátiti se svými návrhy na úřad zemský (§ 36 cit. zák.).

IV. Poměr soudu živnostenského k jiným soudům.

1. Příslušnost soudů živnostenských jest výlučnou nedopoštějíc stranám, aby se jí třebas obapolným dohodnutím vzdaly (§ 3 odst. 2 cit. zák.). Výlučnost tato objevuje se i v tom, že rozhodnutí rozhodčích soudů živnostenských společenstev (§§ 122 a 123 živn. ř.), kterým se i na dále strany dobrovolně podrobiti mohou (§ 3 odst. posl. cit. zák.), mají ve sporech soudu živnostenskému přikázaných toliko při soudě živnostenském brány býti v odpor, jestli společenstvo v obvodu nějakého takového soudu se nalézá (§ 35 cit. zák.).

2. Pokud jde o záležitosti rozhodčím soudům pokladen nemocenských, pojišťoven úrazových nebo soudů rozhodčích jiných pokladen podpůrných náležející, působnost soudu živnostenského k platnosti nepřichází (§ 5 lit. e), § 38 zák. ze dne 28. prosince 1887 č. 1 ř. z. z r. 1888, § 14 odst. 7 zák. ze dne 30. března 1888 č. 33 ř. z.). Jde-li však o věci soudu živnostenskému přikázané, jest ohledně nich příslušnost jak úřadů správních, tak i řádných soudů vyloučena (§ 3 odst. 2 cit. zák.). Jestli některé ze záležitostí dle předpisů shora sub III. uvedených soudům živnostenským by náležely, však v konkrétním případě buď proto, že pro ten který obvod soud živnostenský není zřízen nebo poněvadž působnost zřízeného soudu co do obsahu pravomoci obmezená se na tyto záležitosti nevztahuje, k projednání před soudy živnostenskými dojíti nemohou, mají záležitosti tyto vždycky bez ohledu na cenu předmětu sporu před řádné okresní soudy přijíti (§ 37 cit. z.).

3. Příslušnosti své má soud živnostenský z úřední povinnosti dbáti (§ 23 odst. 2 cit. z.). Vyslovil-li právoplatně věcnou nepřislušnost svoji a záležitost na řádné soudy odkázal, jsou tyto rozhodnutím oním vázány, rovněž jako jest právoplatný výrok řádného soudu příslušnost soudů živnostenských uznávající závazný pro soud živnostenský dle místa příslušný, u kterého se později též záležitost zahájí (§ 24 cit. zák.).

4. Řádní soudové jsou povinni soudům živnostenským poskytovat na dožádání jejich právní pomoc i prováděti jejich rozsudky (čl. XIII. úv. z. k j. n., § 33 odst. 2 cit. z.).

V. Místní příslušnost soudů živnostenských.

Je-li věcná příslušnost soudů živnostenských ohledně určité právní záležitosti založena, stanoví se místní příslušnost toho kterého živnostenského soudu dle místa závodu, v němž dělníci spor vedoucí jsou zaměstnání, a jedná-li se o osoby mimo závod pracující (§ 5 lit c) zák. cit.), dle místa, kde práce má býti konána nebo mzda placena (§ 23 cit. zák.).

VI. Obsazení soudu živnostenského.

Personál vyřizováním záležitostí soudů živnostenských se obírající lze rozdělit na 3 skupiny:

1. soudcové-právníci;
2. odborní přisedíci;
3. personál kancelářský a sluhovský.

Ad 1. Učným soudcem jest při soudě živnostenském toliko předseda a je-li zřízen místopředseda, i tento. Oba jsou jmenováni ministrem spravedlnosti z osob k úřadu soudcovskému oprávněných s pevnými příjmy, které od ministerstva spravedlnosti ve srozumění s účastněnými ministry jsou stanoveny (§ 7 odst. 1 a 2 zák.).

Není však i vyloučeno, aby úřad předsedy i místopředsedy svěřen byl soudcům náležejícím v personál onoho řádného soudu, v jehož sídle soud živnostenský se nalezá. (Tak v Liberci.)

Ad 2. Pro každý živnostenský soud musí býti nejméně 10 odborných přisedících a příslušný počet náměstků jejich zřízeno. Polovice jich vzata jest z podnikatelů, polovice z dělníků (§ 7 odst. 3 cit. zák.). [Pro živnostenský soud v Liberci jest ustanoveno 164 odborných přisedících a 100 jejich náměstků, § 5 cit. min. n. č 60 ř. z.]

Odborní přisedíci a jejich náměstkové povolávají se k úřadu svému volbou, o které platí následující zásady:

a) Volba koná se podnikateli i dělníky v oddělených volebních sborech. Do sboru podnikatelů patří všichni podnikatelé oněch živností, jichž provozárna se nalezá v obvodu soudu živnostenského a již pravomoci soudu tohoto podlehají, ať vykonávají živnost osobně nebo jako pachtýři či jednatelé. Sbor dělníků tvoří všichni dělníci (nikoli i učenníci) v závodech dotčených zaměstnání ať mužského nebo ženského pohlaví, kteří 20. rok věku překročili a nejméně rok v Rakousku pracují.

Všecky osoby tyto mají aktivní právo volební. Vyloučení jsou z něho jen ti, kdo jsou v konkursu, nebo nalezají se v trestním vyšetřování nebo vazbě nebo kdo vyloučení jsou následkem odsouzení z volitelnosti do obecního zastupitelstva, pokud vyloučení toto trvá, jakož i všecky osoby stojící pod kuratelou (§ 7 odst. 3 a 8 cit. zák.).

b) Volba děje se každá dvě léta ohledně polovice přísedících a jejich náměstků. Úřad volených trvá 4 léta. Po prvních dvou letech určí se polovice odstupujících losem (§ 14 cit. z.).

Před uplynutím 4leté doby může býti zvolený výrokem sborového soudu I. instance úřadu svého zbaven a z opětne volitelnosti na určitou dobu vyloučen

a) jestli nastanou nebo vyjdou na jevo okolnosti, jež jeho volitelnost vylučují;

β) dopustil-li se hrubého porušení povinností úředních, zejména nedostavuje-li se k sezením soudu živnostenského;

γ) přestal-li býti podnikatelem nebo dělníkem nebo pracuje jako dělník po 3 měsíce v živnosti soudu živnostenskému nepodléhající (§ 18 cit. z.).

c) Passivní právo volební mají všichni, kdož mají aktivní právo volební, jsou státními občany a mužského pohlaví a překročili 30. rok svého věku. Úředníci při státních závodech, jakož i podnicích dopravních a továrních požívají taktéž volitelnosti. Nemohou však voleni býti ti, kdož následkem odsouzení trestního za zřízence soudní nesmějí býti přijati (§ 9 odst. 1 a 2 cit. zák.).

d) Volby vypisuje a v čas (čtvrtý měsíc před koncem volební periody) vyhláší zemská vláda. Seznamy voličů spisuje na základě dat od majitelů podniků poskytnutých obcí, ve které má soud živnostenský své sídlo (§ 10 odst. 1 zák. a §§ 2, 4 a 5 min. n. č. 56 ř. z.). Reklamace proti seznamům těmto, jež uveřejniti jest do 3 týdnů po vypsání voleb v novinách zemských, podati dlužno do 8denní propadné lhůty u zastupitelstva obecního, které je do 3 dnů úřadu živnostenskému k rozhodnutí má předložiti. O stížnostech proti rozhodnutí úřadu živnostenského rozhoduje s konečnou platností zemská vláda (§ 10 odst. 1 cit. z. a § 7 cit. min. n. č. 56 ř. z.).

Na základě seznamů voličů definitivně upravených vydá obecní zastupitelstvo voličům legitimace (§§ 8 a 9 cit. min. n.).

Volby konají se lístky hlasovacími z pravidla v obci, kde má soud živnostenský své sídlo, v určený čas pod řízením úředníka živnostenského úřadu, kterému seznamy voličské nejdéle 48 hodin před počátkem volby dodány býti musí (§ 10 odst. 12 cit. z. a §§ 11 a 13 cit. min. n.).

Bližší předpisy o aktu volebním obsahují §§ 15—18 cit. z. Voleni jsou ti, kdo obdrželi absolutní většinu hlasů. Nebylo-li většiny této docíleno, nastává volba užší z osob, které nejvíce hlasů dostaly. Do užší volby pojeti jest dvojnásobný počet těch, kteří ještě voleni býti mají (§ 10 odst. 2 cit. z.). Neměla-li ani užší volba příznivého výsledku, ustanoví sborový soud I. stolice přísedící i jejich náměstky sám způsobem v § 15 cit. zák. určeným.

Vztahuje-li se působnost soudu živnostenského na různé kategorie živností a je-li třeba, aby každá kategorie byla zvláštními svými přísedícími zastoupena, provede se volba dle jednotlivých skupin živností způsobem uvedeným (§ 10 odst. posl. cit. z. a §§ 20 a 21 cit. m. n.). [Tak obzvláště, je-li tu zvláštní oddělení pro živnosti obchodní.]

e) Voleným vydává živnostenský úřad volební certifikáty a vyznamenání o výsledku sborový soud první stolice, jenž o tom předsedovi soudu živnostenského věděti dá (§ 19 cit. min. nař.).

Úřad přísedícího a náměstka jest úřadem čestným, který zvolený jen ze zvláštních důvodů v § 15 cit. zák. uvedených (staří přes 60 let, churavost, v poslední periodě byl přísedícím, nebydlí v obvodu živn. soudu) může odmítnouti. O důvodnosti odmítnutí toho rozhoduje sborový soud I. stolice s konečnou platností (§ 9 cit. zák.).

Před nastoupením svého úřadu skládají zvolení přísedící do rukou předsedy soudu živnostenského slib, že budou úřad svůj svědomitě a nestranně zastávat (§ 11 odst. 4 cit. zák.). Neplní-li tyto své povinnosti, zejména nedostavují-li se náležitě k líčením, může jim předseda uložit pokutu pořádkovou až 200 zl., proti čemuž si mohou do 14 dnů u sborového soudu I. instance vésti stížnost. Při dodatečném omluvení může jim býti pokuta tato z úplna nebo z části prominuta (§ 16 cit. zák.).

f) Přísedící i jejich náměstkové mají nárok na náhradu hotových výloh, přísedící (náměstkové) z řady dělníků i náhradu za ušlý výdělek (§ 13 cit. zák.).

Ad 3. Manipulační a sluhovský personál živnostenského soudu může býti buď pro soud tento samostatně konstituován nebo vzat z personálu řádného soudu, v jehož sídle jest soud živnostenský zřízen (§ 5 min. n. č. 96 ř. z.).

Ad 1 a 2. Jména členů soudu živnostenského a jejich bydliště mají býti veřejně vyhlášena (§ 12 zák. cit.).

VI. Řízení před soudy živnostenskými.

Pro řízení před soudy živnostenskými platí všeobecné předpisy dané pro řízení před řádnými okresními soudy (§ 22 cit. zák.), pokud v zákonu o soudech živnostenských výslovné výjimky nejsou stanoveny.

V příčině posléz uvedené bylo by uvést zejména následující:

1. Soudy živnostenské rozhodují v senátech složených z předsedy nebo jeho náměstka a dvou přísedících, z nichž jeden vzat jest z řady podnikatelů, druhý z dělníků (§ 20 odst. 1 cit. zák.). [Způsob, jak mají býti jednotliví přísedící povolávání k zasedáním, upraven min. nař. č. 57 ř. z.] Toliko první rok, neprojednává-li se v něm in merito, může od předsedy soudu živnostenského býti předsevzat, aniž by přivolání přísedících bylo třeba (§ 28 odst. 1 cit. zák.). Jakmile by však při prvním roku ukázala se nutnost projednávati ve věci samé, musí předseda věc před soud plně obsazený odkázati, leč že by strany výslovně a souhlasně intervence přísedících se vzdaly a s výrokem předsedy (náměstka jeho) se spokojily (§ 28 cit. zák.).

2. První rok má býti nařízen z pravidla na některý z nejbližších 3 dnů po podané žalobě (§ 26 cit. z.).

3. Strany se mohou dáti zastupovati svými lidmi domácími, jednateli nebo zřízenci jako svými zmocněnci. Zastoupení druhý v povolání jest přípustno, osvědčí-li se, že strana se nemůže dostaviti, nebo že není s to, aby své záležitosti sama zastupovala (§ 25 cit. zák.).

4. Jako před řádnými soudy okresními mohou strany se dostaviti i před soudy živnostenské bez předvolání ve dnech a hodinách napřed určených, aby v obapolném souhlasu spor zahájily a projednaly (§ 27 cit. z.).

5. Při líčení přísluší i přísedícím právo dávat stranám, svědkům a znalcům otázky (§ 29 odst. 2 cit. z.).

VII. Řízení opravné.

Co do přípustnosti opravných prostředků proti rozhodnutím soudu živnostenského nutno rozeznávati:

1. Jde-li o obnosy až do 50 zl., nelze rozhodnutí soudu živnostenského pro nespravedlivost bráti v odpor, nýbrž lze rozsudku tomu vytýkati odvoláním jen některý zmatek v § 477 c. ř. s. naznačený. O odvolání tomto jedná a rozhoduje sborový soud I. stolice, v jehož obvodu živnostenský soud má své sídlo, v obyčejných svých senátech (3členných), podle předpisů pro řízení odvolací daných. Strany však nemusí ani v tomto jednání býti zastoupeny advokáty (§ 30 zák. a § 18 odst. 1 j. ř. pro soudy živn.).

2. Jedná-li se o obnosy 50 zl. převyšující, jest odvolání přípustno i proti rozhodnutí in merito. Odvolání toto tak jako odvolání v případě ad 1 vznésti jest písemně nebo protokolárně u soudu živnostenského v pro-padné lhůtě 14denní, počítané od doručení písemného rozsudku, a byly-li strany při publikaci přítomny, ode dne jeho prohlášení.

O tomto odvolání rozhoduje zase sborový soud, však ve zvláštních senátech, do kterých k soudcům právníkům povolání jsou i dva odborní přisedící, z nichž jeden v řady podnikatelů, druhý v počet dělníků náležitosti musí (§ 31 odst. 2 cit. zák.). [Přisedící tito, jimiž mohou býti jen osoby v místě odvolacího soudu bydlící, mající sice pasivní právo volební k úřadu přisedících soudu živnostenského, však úřad přisedícího nebo jeho náměstka u soudu živnostenského nezastávající, povolávají se k funkci této, nalézají-li se odvolací soud v obvodu živnostenského soudu, volbou, jinak však jmenováním presidentem sborového soudu první instance k návrhům předsedy živnostenského soudu předsevzatým.] K jednotlivým zasedáním povolávají se přisedící tito buď dle určitého turnu nebo v každém jednotlivém případě zvláště (§§ 11—13 m. n. č. 57 ř. z.).

Před soudem odvolacím se rozepře v mezích návrhů odvolacích znovu projedná, při čemž přicházejí k platnosti předpisy dané pro řízení před sborovými soudy první instance jako soudy rozhodujícími. Odchylky objevují se toliko v tom, že se tu neodbývá znovu první rok, že výměna přípravných spisů se neděje a že ani tady nemusí býti strany zastoupeny advokáty (§ 31 cit. zák. a § 19 j. ř. pro s. živn.).

3. Žaloba o obnovu a pro zmatek nemá v řízení před živnostenskými soudy místa (§ 32 odst. 1 cit. z.).

4. O rekursu, pokud v řízení před soudy živnostenskými jest připuštěn, rozhoduje sborový soud, v jehož obvodu se živnostenský soud nalézá, dle příslušných předpisů civ. řádu soudního (§ 32 odst. 2 cit. z.).

VIII. Exekuce.

Právoplatné rozsudky nebo usnesení (na př. příkaz výpovědní), jakož i smíry před soudem živnostenským uzavřené tvoří titul exekuční (§ 33 cit. z. a § 1 ex. ř.). Potvrzení o právní moci nálezu nebo usnesení vydává stranám na jejich žádost kancelář soudu živnostenského (cit. § 33 a § 20 j. ř. pro soudy živn.). Za povolení exekuce jest žádati u okresního soudu, v jehož obvodu má dlužník svůj obecný soud, a není-li tohoto, u soudu okresního, v jehož obvodu se nalézá soud živnostenský. Exekuci jest provésti dle zásad všeobecných (§ 33 odst. 2 cit. z. Srovn. i §§ 23 a 24 j. ř. pro s. živn.).

IX. Poplatky.

Podání na soud živnostenský, vyhotovení jeho vyřízení a protokoly u soudu sepsané jsou prosty všech kolků a poplatků.

Skončil-li spor smírem, nevybírání se nižádný poplatek.

Rozsudky soudu živnostenského podléhají poplatkům pro soudy rozhodčí v zákonu ze dne 29. února 1864 č. 20 ř. z. určeným (§ 34 zák. cit.).

Soud závodu viz Příslušnost soudní.

Soud žaloby navzájem viz Příslušnost soudní.

Souložení.

I. P o j e m.

Dle rozhodnutí nejv. soudu ze dne 5. února 1873 č. 354, sb. »Gl. U.« č. 4872 jest, ježto zákon bližší definice nepodává, souložení nejen spojení pohlavních částí muže a ženy, nýbrž již dotknutí se jich směřující k požitku pohlavnímu. Dle toho, souloží-li osoby, jež uzavřely mezi sebou manželství neb osoby jiné rozeznáváme:

- a) manželské a
- b) nemanželské souložení.

Dle § 44 o. o. z. je jedním z účelů manželství »děti ploditi a vychovávatí«, tudíž ukájení pudu pohlavního způsobem důstojnosti lidské hodným. K dosažení tohoto účelu jsou oba manželé k souložení povinni a opácné úmluvy jsou neplatny, poněvadž příčí se účelu manželství. Tuto manželskou povinnost lze však jen nepřímou vynutiti, ježto nekonání této povinnosti jest důvodem rozvodu manželství (rozh. ze dne 13. září 1887 č. 8150, sb. »Gl. U.« č. 11.738).

II. Občansko právní následky.

1. Dle § 60 o. o. z. je trvalá a nezhojitelná nemožnost (impotence) konati manželskou povinnost překážkou manželství, pokud zde byla již v době uzavření manželství.

2. Pouze dočasná neb v manželství ubnaná impotence manželství sice rozloučiti nemůže, avšak může býti dle okolností důvodem rozvodu manželství (rozh. ze dne 13. září 1887 č. 8150, sb. »Gl. U.« č. 11.738).

3. Dle § 163 o. o. z. pokládá se za otce dítěte, kdo s matkou tělesně obcoval v době, od které až do porodu uplynulo ne méně než 6 a ne více než 10 měsíců.

a) **Důkaz obcování:** Tu platí povšechné zásady o dokazování. Souložení v době kritické dokázati lze prostředky průvodními novým c. ř. s. připuštěnými. Co se pak týče doznání žalovaného, že s matkou době kritické obcoval, může býti doznání jednak doznáním soudním t. j. doznáním ve sporu učiněným ať již v přípravných podáních neb v řízení přípravném nebo při ústním přelíčení (§§ 78, 396, 263, 177, 178, 266 c. ř. s.), jednak je doznáním mimosoudním, t. j. doznáním nynější strany sporné, avšak mimo spor učiněné. Doznání soudní má v zápětí, že odpadá potřeba důkazu obcování naprosto (§ 266 civ. ř. s.). Jaký význam sluší však přiložení doznání mimosoudního, posoudí soud dle svého volného uvážení. Může tudíž soud v doznání spatřovati plný důkaz a jiného důkazu již nepožadovati aneb může přes mimosoudní doznání žádati ještě jiné důkazy souložení § 266 odst. 3 c. ř. s.). Jinak tomu bylo dle starého práva procesního. Dle §§ 110 a 176 starého ř. s. činilo jen takové mimosoudní doznání důkaz, které